

Basala hygienrutiner och klädregler

Basal hygien i vård och omsorg enligt SOSFS 2015:10 ska tillämpas vid alla vård- och omvårdnadssituationer av all personal där risk för överföring av smittämnen finns. Syftet med basal hygien i vård och omsorg är att förhindra smittöverföring.

Alla som arbetar i vård och omsorg har ett personligt ansvar att känna till och följa föreskriften Basal hygien i vård och omsorg SOSFS 2015:10

Vårdhandbok

Tillämpningen av vårdhandbokens kapitel ”Hygien, infektion, och smittspridning” är grundläggande i det förebyggande arbetet av vårdrelaterade infektioner i kommunen och finns på internet <http://www.vardhandboken.se/>

Arbetskläder och skyddsutrustning

Arbetskläder ska användas i det dagliga arbetet inom vård och omsorg där det förekommer vårdtagarnära arbete och bytas dagligen eller oftare vid behov. Om det vid vårdtagarnära arbete finns risk för att arbetskläderna kommer i kontakt med kroppsvätskor eller annat biologiskt material ska engångsplastförkläden användas.

Handskar av vinyl ska alltid användas vid risk för kontakt med kroppsvätskor eller annat biologiskt material. Desinfektion av händerna sker med alkoholbaserat handdesinfektionsmedel. Tillgång till skyddsförkläden, handskar och handdesinfektionsmedel skall finnas på plats i varje bostad (särskilt boende och ordinärt boende) där behov finns, om det inte utgör en risk för brukaren. Inför hembesök bör följande finnas i väska/bil: handsprit, handskar och skyddsförkläden om det inte skulle finnas hos vårdtagaren/brukaren och behov skulle uppstå.

Definition av vårdtagarnära arbete

Vård- och omsorgsarbete som innebär fysisk kontakt (kroppsnära arbete, kontakt alt risk för kontakt med kroppsvätskor) med en vårdtagare/brukare t.ex. i samband med:

- personlig hygien: övre/nedre toalett, dusch
- av-/påklädning
- toalettbesök/byte av inkontinensskydd
- kontakt med vårdtagarens/brukarens säng såsom bäddning, vändning, träning, behandling, utprovning av hjälpmedel, kontraktur förebyggande åtgärder
- sondmatning
- träning personlig ADL, förflyttningar, förflyttningsträning
- såromläggning, kompressionsbehandling
- skötsel av stomi, katetrar, infartsvägar, tracheostomi mm

- bedömningar/undersökningar/behandlingar (t ex provtagningar, TENS, akupunktur, inhalationsbehandling, dialys, injektion/infusions givning, sugning av luftvägar, andningsgymnastik)
- omhändertagande av avliden
- hantering av orent material/rent material

Basal hygien i vård och omsorg

Den som är yrkesmässigt verksam eller under utbildning och som är i fysisk kontakt med patienter (vård), eller i fysisk kontakt med den som beviljats insatsen (omsorg) ska i situationer där det finns risk för överföring av smittämnen iaktta följande:

Handhygien:

- Alkoholbaserat handdesinfektionsmedel ska ske omedelbart före och efter ett vård- och omsorgsmoment. Händerna ska vara torra innan de desinfekteras
- Före och efter arbete där renhetsgrad ska bibehållas, vid till exempel kateterisering och sårvård, hantering av mat, läkemedel och sterilt material
- Berör inte omväxlande smutsigt och rent om du har handskar på händerna. Byt handskar mellan olika vårdmoment hos samma patient
- Händerna ska tvättas med vatten och flytande tvål före desinfektion, om de är eller antas vara smutsiga
- Händerna ska alltid tvättas med vatten och flytande tvål innan desinfektion efter vård eller omsorg om en person har kräkts eller har diarré

Engångshandskar ska användas:

- Om händerna riskerar att komma i kontakt med kroppsvätskor under ett vård- eller omsorgsmoment. Händerna ska vara torra innan handskarna sätts på
- Handskar ska bytas mellan varje vård- eller omsorgsmoment
- Handskar ska bytas mellan varje vård- eller omsorgstagare
- Handskar ska kastas direkt efter användning

Engångsplastförkläde ska användas:

- Om arbetskläder riskerar att komma i kontakt med kroppsvätskor eller annat biologiskt material under ett vård- eller omsorgsmoment
- Plastförkläde ska bytas mellan varje vård- och omsorgstagare
- Plastförkläde ska kastas direkt efter användning

Klädregler

- **Arbetskläder** får endast användas på arbetet. Vid genomförande av insatser på flera platser får arbetskläder även bäras vid färd mellan de platser där arbete ska utföras

- **Arbetskläder** består av överdel och byxa eller klänning. Ärmen ska sluta ovanför armbågen. Ombyte till arbetskläder sker på arbetsplatsen och ska bytas dagligen samt alltid om de förorenas. Arbetskläder tvättas på arbetsplatsen och ska hanteras så att dess renhetsgrad behålls efter tvätt

Personligt hygienansvar

- **Naglar** skall vara kortklippta och fria från konstgjort material. Nagellack färgat/ofärgat och lösnaglar och dylikt får inte användas
- **Örhängen och andra smycken** i läkta, piercade hål kan användas om de inte hänger ner i arbetsfältet
- **Händer och underarmar** ska hållas fria från armbandsur, smycken, bandage, förband, stödskenor eller motsvarande
- **Långt hår och skägg** ska fästas upp så det inte hänger eller faller ned. Om huvudduk används ska den fästas så den inte lossnar, nedhängande delar ska vara instoppad under arbetsdräkten och bytas dagligen
- Om Du har **infekterade sår** på fingrar (inkl. nagelband) hud eller händer, **diarré** eller andra tecken på **mag-/tarminfektion** rapportera alltid till arbetsledaren som bedömer vilka åtgärder som skall vidtas

Ort/datum: Töreboda Datum: _____

Medarbetare

Enhetschef

.....

.....

Original sparas av respektive enhetschef. Kopia sparas av aktuell medarbetare.